Regionshuset
Viborg

Regional Udvikling

Skottenborg 26
Postboks 21
DK-8800 Viborg
Tel. +45 7841 0000
kontakt@rm.dk
www.rm.dk

Flerårig handleplan for uddannelse og udvikling af arbejdskraftressourcer på uddannelsesområdet

Dato 16-05-2019

1-01-76-9-17

Region Midtjylland arbejder for at skabe fremtidssikrede uddannelser og kompetenceløft for alle blandt andet ved at have fokus på, at befolkningens kompetencer skal passe til efterspørgslen i erhvervslivet. Både nu og i fremtiden. Derudover beslutter regionsrådet, hvor der kan oprettes nye ungdomsuddannelser, og støtter en række projekter, der udvikler nye måder at undervise og lære på. Samtidigt arbejder regionen for at sikre optimale rammer for kompetenceudvikling og efteruddannelse.

Region Midtjylland står overfor en række strategiske udfordringer indenfor uddannelse og kompetence. Med afsæt i udviklings-strategiens målsætning om at skabe fremtidssikrede uddannelser og kompetenceløft for alle har vi prioriteret følgende områder i de kommende år.

1) Sikre adgang for de unge til gode og relevante ungdomsuddannelser i hele Region Midtjylland.

Udfordringer:

- Færre unge – faldende ungdomsårgange
- Færre unge giver negativ konkurrence institutionerne imellem
- Manglende kendskab til erhvervsuddannelserne

Det er en hovedudfordring at sikre en bred geografisk uddannelsesdækning i en tid med færre unge. Region Midtjylland har den overordnede kompetence til at koordinere den samlede indsats i regionen for at sikre sammenhæng i udbuddet af ungdoms-uddannelser, herunder den geografiske placering og kapaciteten på uddannelserne.

På grund af de faldende ungdomsårgange vil der være behov for en tilpasning af kapaciteten/anvendelse af kapacitetslofter på gymnasieområdet, så eksempelvis optaget på de store gymnasier i de større byer ikke underminerer elevgrundlaget på udkantsgymnasierne.

Når vi om få år kommer til at mangle faglært arbejdskraft, kan det skyldes, at de unge i dag har begrænset kendskab til erhvervsuddannelserne og derfor ikke vælger uddannelsen. Der er derfor behov for at gennemføre en indsats, der øger kendskabet og søgningen til erhvervsuddannelserne.

Regionen vil derfor have fokus på følgende handlinger:

a) Strategisk uddannelsesplanlægning
Flere gymnasier er udfordrede på elevgrundlaget, bl.a. på grund af faldende ungdomsårgange. Der kan således forventes større grad af politisk styring i den kommende tid, hvilket stiller krav til udarbejdelse solide analyser af kapacitetsudviklingen. Der er behov for, at regionerne tager et strategisk og længere sigte på beslutningen om kapacitet og der skal arbejdes for at få nye redskaber til at kunne håndtere styringen af fordelingen af studerende.

Aktuelt arbejder regionerne sammen om at få udarbejdet en ny model for strategisk uddannelsesplanlægning og Region Midtjylland står i spidsen for dette arbejde. Der skal udarbejdes en analysemodel, der kan danne grundlag for flerårige kapacitetsplaner på gymnasieområdet og som kan fungere som et dialog- og planlægningsværktøj i relation til institutionerne, politikere og andre interessenter.

Rådet for fremtidens kompetencer præsenteres for analysemodellen på deres møde i starten af oktober og Udvalget for Regional Udvikling på deres møde den 9. oktober 2019.
Udvalget for Regional Udvikling orienteres på sit møde den 4. december 2019 om den årlige kapacitetsindmelding på ungdomsuddannelserne.

b) Region Midtjyllands uddannelsespulje
Med henblik på at understøtte regionens udviklingsstrategi kan regionsrådet yde udviklingstilskud til institutioner, der udbyder almene og erhvervsrettede ungdomsuddannelser og almene voksenuddannelser. Uddannelsespuljen er opdelt i to puljer: Den åbne pulje, som støtter udviklingsaktiviteter generelt på regionens ungdomsuddannelser og Teknologipagtpuljen, der understøtter den midtjyske teknologipagt.

Regionsrådet besluttede i foråret 2018, at der kun skulle gennemføres én årlig ansøgningsrunde, mod tidligere to runder. Da der er midler til rest i uddannelsespuljen, foreslås det, at de resterende midler udmøntes i efteråret 2019 og at der sættes fokus på større projekter og bredere partnerskaber. Udvalget for Regional udvikling præsenteres for en plan for udmøntningen af de resterende midler på deres møde den 7. august 2019.

c) Flere unge i erhvervsuddannelser
Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har annonceret en ansøgningsrunde på 30 mio. kroner til at styrke udbuddet af kvalificeret arbejdskraft gennem flere unge i erhvervsuddannelse. Region Midtjylland påtænker i samarbejde med relevante aktører at udarbejde en ansøgning til

et projekt, der skal sikre, at flere unge vælger en erhvervsuddannelse. Muligheden for at Region Midtjylland indgår i et socialfondsprojekt er drøftet med Rådet for fremtidens kompetencer på deres møde den 21. maj 2019. Der var her opbakning til, at Region Midtjylland, i samarbejde med relevante aktører, udarbejder en ansøgning til et projekt, der skal sikre at flere unge vælger en erhvervsuddannelse.

2) Sikre borgerne de rette kompetencer til fremtidens arbejdsmarked

Udfordringer:

- Flere år på arbejdsmarkedet
- Øget hastighed i udvikling af nye teknologier
- Mangel på faglært arbejdskraft
- Mangel på arbejdskraft med STEM-kompetencer

Hovedudfordringen i de kommende år er at sikre de midtjyske virksomheder den fornødne arbejdskraft. Virksomheder oplever allerede i dag problemer med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft, f.eks. er der udfordringer med at rekruttere faglært arbejdskraft og medarbejdere med STEM-kompetencer. Endvidere har store dele af arbejdsstyrken behov for løbende opkvalificering gennem et langt arbejdsliv. Uddannelse skal opdateres, hvis den skal forblive aktuel, og medarbejderne skal kunne bidrage til udvikling på arbejdspladserne. Endelig stiller den teknologiske udvikling nye krav til fremtidens virksomheder og medarbejdere. Mange virksomheder og medarbejdere har allerede oplevet de store omvæltninger, som følge af de nye teknologiske løsninger. Der er allerede igangsat en række initiativer, der skal bidrage til, at de midtjyske virksomheder også i fremtiden har adgang til kvalificeret arbejdskraft. Disse initiativer skal videreføres og videreudvikles i de kommende år, ligesom der skal igangsættes nye initiativer.

Regionen vil derfor have fokus på følgende handlinger:

a) Videreudvikling af Teknologipagten.

Den Midtjyske Teknologpagt blev lanceret i 2018. Teknologipagten gennemføres i samarbejde med erhvervslivet, uddannelsesinstitutioner, kommuner og andre aktører og skal være med til at tilvejebringe flere kompetencer inden for STEM. Regionsrådet har frem mod 2022 øremærket 55 mio. kr. til at understøtte teknologipagtaktiviteter på regionens ungdomsuddannelser. Disse aktiviteter skal fortsættes og videreudvikles. Fremdriften på Teknologipagten måles løbende og præsenteres årligt i STEM-barometeret, næste gang i foråret 2020.

b) Rådet for Fremtidens kompetencer

Rådet for fremtidens kompetencer blev nedsat i 2018. Rådet består af 23 repræsentanter for midtjyske virksomheder, region, kommuner og uddannelsesinstitutioner og skal sikre fælles retning i kampen for fremtidens kompetencer. Arbejdet med Rådet fortsættes i de kommende år. Der skal afholdes et fælles møde mellem Udvalget for Regional Udvikling og Rådet for Fremtidens kompetencer i efteråret 2019.

c) STEM-konference

Udvalget for Regional Udvikling har besluttet, at der skal afholdes et seminar for kommunale og regionale politikere omkring den Midtjyske Teknologipagt. På seminaret skal der blandt andet drøftes overgange fra folkeskole til ungdomsuddannelse, og hvordan vi sikrer, at unge får og fastholder interessen for naturvidenskab gennem hele uddannelseskæden. Administrationen har holdt møder med Astra, der er det nationale center for naturvidenskab og læring, om afholdelse af et seminar på tværs kommuner og region. Konferencen forventes afholdt ultimo 2019.

d) Erhvervspanel- surveyundersøgelse
Det skal undersøges, om analyseværktøjet Erhvervspanelet skal videreføres, med henblik på at Region Midtjylland systematisk kan følge udviklingstendenserne på arbejdsmarkedet. Analysen vil være baseret på spørgeskemabaseret data evt. i kombination med interview og/eller case beskrivelser. Undersøgelsen vil tage udgangspunkt i temaer, som er særlig relevant for Region Midtjylland og hvor der ikke forefindes eksisterende datamateriale. Udvalget for Regional Udvikling præsenteres for et oplæg på sit møde den 11. september 2019.

e) Indsats vedr. styrkelse af fremmedsprog
Der opleves i stigende grad mangel på arbejdskraft med stærke sproglige kompetence. Det skal derfor undersøges, hvordan regionens udgangspunkt er indenfor sprogfagene og der skal udarbejdes et forslag til, hvordan regionens position indenfor sprogfag kan styrkes på tværs af grundskole- ungdomsuddannelser og videregående uddannelse.
Udvalget for Regional udvikling præsenteres for et oplæg vedrørende regionens position på området og forslag til en evt. indsats medio 2020.

3) Fokus på unge og voksnes trivsel og mentale sundhed
Udfordringer:

- 26.000 unge er på offentlig forsørgelse i RM
- Antallet af unge, som ikke er i gang med en ungdomsuddannelse er stigende
- En stor del af befolkningen står uden fast tilknytning til arbejdsmarkedet

Hovedudfordringen i de kommende år er af få inkluderet flere unge og voksne på arbejdsmarkedet. 26.000 unge er på offentlig forsørgelse i RM, og heraf er ca. 8.000 vurderet aktivitetsparate. Tilsvarende er der 94.700 voksne på offentlig forsørgelse (førtidspensionister og SU er ikke medregnet), hvoraf 68.800 er aktivitetsparate. Det vil sige, at de ikke kan starte på uddannelse eller i job, idet der er andre problemer, der skal løses inden den unge vil kunne deltage i uddannelse eller job (eks. misbrug, psykiske lidelser, sociale problemer osv.)
Der er allerede igangsat en række initiativer, der skal bidrage til øget inklusion via beskæftigelse eller uddannelse. Disse initiativer skal videreføres og videreudvikles i de kommende år, ligesom der skal igangsættes nye initiativer.

Regionen vil derfor have fokus på følgende handlinger:

a) Indsats vedr. social Inklusion
I regi af Rådet for fremtidens kompetencer arbejdes der aktuelt med at afdække behovet for en ny indsats vedr. social inklusion. En kommende indsats skal medvirke til, at flere borgere bringes tættere på uddannelse eller beskæftigelse. Rådet for Fremtidens Kompetencer besluttede

den 21. maj 2019, at der skal arbejdes videre med en særlig indsats for de unge i alderen 16-29 år. Med henblik på at konkretisere indsatsen nedsættes en arbejdsgruppe, der blandt andet skal belyse, hvordan indsatsen kan bidrage til at unge uden ungdomsuddannelse kommer i uddannelse, og hvordan der kan arbejdes med fastholdelse af frafaldstruede elever på regionens ungdomsuddannelser. Blandt unge er psykisk sårbarhed og psykiske lidelser en stigende udfordring. Derfor vil der i en kommende indsats ske et samarbejde med bl.a. regionspsykiatrien. Rådet for Fremtidens Kompetencer forelægges arbejdsgruppens arbejde den 2. oktober 2019, hvor rådet træffer en endelig beslutning.